

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL APLINKOS MINISTRO IR ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2005 M. LIEPOS 14 D.
ĮSAKYMO NR. D1-367/3D-342 „DĖL APLINKOSAUGOS REIKALAVIMŲ MĖŠLUI
TVARKYTI PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2010 m. liepos 14 d. Nr. D1-608/3D-651
Vilnius

1. P a k e i ĉ i a m e Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymą Nr. D1-367/3D342 „Dėl Aplinkosaugos reikalavimų mėšlui tvarkyti patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [92-3434](#); 2007, Nr. [68-2689](#)) ir išdėstome jį nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS
Į S A K Y M A S

**DĖL APLINKOSAUGOS REIKALAVIMŲ MĖŠLUI IR SRUTOMS TVARKYTI
APRAŠO PATVIRTINIMO**

Siekdami mažinti aplinkos taršą iš žemės ūkio šaltinių ir įgyvendindami 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 5 tomas, p. 275), 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvos 91/676/EEB dėl vandenių apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 2 tomas, p. 68) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1137/2008 (OL 2008 L311, p. 1) reikalavimus ir Vandenių taršos iš žemės ūkio šaltinių mažinimo programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 3D-686/D1-676 (Žin., 2008, Nr. [143-5741](#)), 4.2 punktą:

1. T v i r t i n a m e Aplinkosaugos reikalavimų mėšlui ir srutoms tvarkyti aprašą (pridedama).“

2. N u s t a t o m e, kad šis įsakymas įsigalioja 2011 m. sausio 1 d.

APLINKOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

KAZYS STARKEVIČIUS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2005 m. liepos 14 d.

įsakymu Nr. D1-367/3D-342

(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2010 m. liepos 14 d.

įsakymo Nr. D1-608/3D-651 redakcija)

APLINKOSAUGOS REIKALAVIMŲ MĖŠLUI IR SRUTOMS TVARKYTI APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Aplinkosaugos reikalavimų mėšlui ir srutoms tvarkyti aprašo (toliau – Reikalavimų aprašas) tikslas – mažinti neigiamą mėšlo ir srutų poveikį aplinkai.

2. Reikalavimų aprašo nuostatos privalomos visiems žemės ūkio veiklos subjektams, kurie laiko daugiau kaip 10 SG ir (ar) naudoja mėšlą ir (ar) srutas laukams tręšti. Žemės ūkio veiklos subjektai, laikantys mažiau kaip 10 SG gyvenamosiose vietovėse, privalo užtikrinti, kad mėšlas ir (ar) srutos būtų laikomi uždengtose mėšlidėse ir (ar) srutų kauptuvuose ne ilgiau kaip 6 mėnesius.

3. Reikalavimų aprašas taikomas atliekant poveikio aplinkai vertinimo procedūras, vykdant teritorijų planavimą, projektavimą, išduodant, atnaujinant ir koreguojant Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (toliau – TIPK) leidimus, vykdant valstybinę kontrolę ir ūkio subjektų aplinkos monitoringą.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Reikalavimų apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **dirvožemio maisto medžiagos** – dirvožemyje esančios augalų maisto medžiagos: mineralinis azotas ($\text{NH}_4\text{-N} + \text{NO}_3\text{-N}$), judrusis fosforas (P_2O_5), judrusis kalis (K_2O), organinė medžiaga (humusas);

4.2. **gilusis tvartas** – tvartas žemomis guoliavietės grindimis, nuo kurių mėšlas šalinamas 1–2 kartus per metus;

4.3. **mėšlas** – grynas ar apdorotas gyvulių ir (ar) paukščių išmatos ar kraiko ir gyvulių išmatų mišinys;

4.4. **mėšlidė** – statinys ar įrenginys mėšlui kaupti ir laikyti;

4.5. **mėšlo ir srutų maisto medžiagos** – mėšle ir srutose esančios maisto medžiagos: bendrasis azotas (Nb), bendrasis fosforas (P_2O_5) ir bendrasis kalis (K_2O);

4.6. **pusgilis tvartas** – tvartas neiškeltomis guoliavietės grindimis, nuo kurių mėšlas šalinamas kas keliolika dienų ar kas 2–3 mėnesiai;

4.7. **seklusis tvartas** – tvartas iškeltomis guoliavietės grindimis, nuo kurių mėšlas šalinamas kasdien arba kas kelios dienos;

4.8. **skystasis mėšlas** – mėšlas, turintis ne daugiau kaip 12 proc. sausųjų medžiagų;

4.9. **skystojo mėšlo mėšlidė** – mėšlidė, įrengta kaip kauptuvas skystajam mėšlui ir srutoms kaupti ir laikyti;

4.10. **srutų kauptuvas** – pagal teisės aktų reikalavimus pastatytas sandarus statinys srutoms kaupti ir laikyti;

4.11. **skystojo mėšlo ir srutų išlaistymo laukas** (toliau – SMSIL) (atitinka TIPK leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklėse vartojamą sąvoką žemdirbystės drėkinimo laukas) – laukas, skirtas skystajam mėšlui ir srutoms išlaistyti;

4.12. **skleidimo apkrova** – dirvožemio paviršiuje paskleisto arba į dirvožemį įterpto

mėšlo, srutų ar nuotekų kiekis, tenkantis vienam hektarui (t/ha arba m³/ha). Skleidimo apgrova gali būti metinė (toliau – MSA) arba vienkartinė (toliau – VSA);

4.13. **srutos** – skystis, susidedantis iš gyvūno šlapimo ir mėšlu užteršto vandens;

4.14. **sutartinis gyvulys** (toliau – SG) – sutartinis vienetas, kuriuo nusakomas mėšlo šaltinis. Laikoma, kad vieno SG per metus išskiriamame mėšle yra 100 kg bendrojo azoto. SG atitinkantis skirtingų rūšių gyvūnų skaičius pateiktas Reikalavimų aprašo priede;

4.15. **tirštasis mėšlas** – mėšlas, turintis ne mažiau kaip 20 proc. sausųjų medžiagų;

4.16. **tręšiamas laukas** (toliau – TL) – laukas, kuriam tręšti naudojamas mėšlas, skystasis mėšlas ir srutos;

4.17. **tręšimo norma** – didžiausias leidžiamas maisto medžiagų kiekis mėšlu ir srutomis tręšiamo lauko ploto vienetai (kg/ha), kuris gali patekti į dirvožemį tręšiant. Tręšimo norma gali būti metinė ir vienkartinė;

4.18. **tvartas** – pastatas ūkiniams gyvūnams, išskyrus bites, laikyti. Priklausomai nuo ūkinių gyvūnų laikymo ir mėšlo šalinimo būdo, gali būti seklusis, pusgylis ir gylusis;

4.19. **ūkinis gyvūnas** – gyvūnas, laikomas ar veisiamas maistui, kailiams, vaistams ir kitai produkcijai gauti, darbo ir kitais tikslais;

4.20. **žemės ūkio veiklos subjektas** – žemės ūkio veikla arba žemės ūkio ir alternatyviaja veikla užsiimantis fizinis ar juridinis asmuo arba fizinių ar juridinių asmenų grupė, taip pat Lietuvoje registruotas užsienio juridinio asmens filialas, kurių žemės ūkio valda yra įregistruota Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre.

5. Kitos Reikalavimų apraše vartojamos sąvokos atitinka Galvijų pastatų technologinio projektavimo taisyklėse ŽŪ TPT 01:2009, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 3D-602 (Žin., 2009, Nr. [102-4272](#)), Kiaulidžių technologinio projektavimo taisyklėse ŽŪ TPT 02:2010, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. 3D-50 (Žin., 2010, Nr. [14-682](#)), Nuotekų tvarkymo reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 (Žin., 2006, Nr. [59-2103](#); 2007, Nr. [110-4522](#)) apibrėžtas sąvokas.

III. MĖŠLO IR SRUTŲ KAUPIMAS

6. Mėšlidėje ir (ar) srutų kaupuve turi būti įrengtas nelaidus visą eksploataavimo laikotarpį sandarus – hidroizoliacinis sluoksnis, užtikrinantis, kad iš gretimų teritorijų į juos negalėtų patekti paviršinis ir požeminis (gruntinis) vanduo, o iš jų – srutos į aplinką.

7. Skystojo mėšlo mėšlidėje ir (ar) srutų kaupuve, įrengtuose grunte, turi būti hermetiškumo kontrolės drenažo sistema su kontroliniu šuliniu.

8. Skystasis mėšlas ir (ar) srutos turi būti pilami į mėšlidės ir (ar) srutų kaupuvo dugno dalį.

9. Tarpinis skystojo mėšlo ir (ar) srutų surinkimo šulinys ir siurblinė turi būti uždengti, kad į juos nepatektų kritulių ar paviršinis vanduo.

10. Žemės ūkio veiklos subjektų, vienoje vietoje laikančių nuo 10 iki 500 SG, skystojo mėšlo ir srutų kaupuvai turi būti uždengti. Tam gali būti naudojamos įvairios plaukiojančios dangos (tirštojo mėšlo, smulkintų šiaudų, medinės, plastikinės, keramzito granulės, 2–3 mm storio aliejaus sluoksnis ir kt.) arba stogo dangos. Žemės ūkio veiklos subjektams, vienoje vietoje laikantiems daugiau kaip 500 SG, šis reikalavimas taikomas nuo 2014 m. sausio 1 d.

11. Mėšlidė ir srutų kaupuvas turi būti tokios talpos, kad juose tilptų ne mažiau kaip per 6 mėnesius susidarantis mėšlas ir (ar) srutos. Tais atvejais, kai mėšlas ir (ar) srutos naudojamos komposto, biodujų gamybai ar tvarkomos kitais būdais ir tiesiogiai nenaudojamos tręsimui, mėšlidžių ir (ar) srutų kaupuvų tūris gali būti mažinamas. Tokiu atveju mėšlidės ir (ar) srutų kaupuvo dydis nustatomas atliekant ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ir (ar) TIPK leidimo išdavimo procedūras.

12. Srutų kaupuvas ir skystojo mėšlo mėšlidė turi būti tokios talpos, kad galėtų

sukaupiti ne mažiau kaip per 11 punkte nustatytą laikotarpį susidarančias srutas (skysčius) ne tik nuo mėšlidėse sukaupto mėšlo, bet ir nuo mėšlo pakrovimo aikštelių, melžimo vietų, pašarų ruošimo aikštelių.

13. Tirštojo, skystojo mėšlo mėšlidės ir srutų kauptuvo talpa apskaičiuojama pagal metodiką, pateiktą Pažangaus ūkininkavimo taisyklių ir patarimų 6.1–6.4 prieduose, atitinkamomis pastatų technologinio projektavimo taisyklėmis ar kitais moksliškai pagrįstais apskaičiavimais. Pažangaus ūkininkavimo taisyklės ir patarimai skelbiami Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos interneto puslapyje.

14. Žemės ūkio veiklos subjektai privalo užtikrinti Reikalavimų aprašo 6–13 punktų įgyvendinimą iki 2012 m. sausio 1 d., išskyrus 10 punkte numatytą išimtį.

15. Atstumas nuo mėšlidžių ir (ar) srutų kauptuvų, mėšlo lauko rietuvių iki vandens kaptazo įrenginių (šachtinių, gręžtinių šulinių ir kt.), kuriems apsaugoti nėra nustatytų apribojimo juostų, turi būti ne mažesnis kaip 25 m. Jei nėra kitos įrengimo galimybės, mėšlidės ir (ar) srutų kauptuvai, mėšlo lauko rietuvės gali būti įrengtos žemiau gruntinio vandens srauto krypties, bet ne mažesniu negu 50 m atstumu nuo kaptazo įrenginių.

16. Mėšlidžių ir (ar) srutų kauptuvų leidžiama neįrengti, jei gyvūnai laikomi giliajame tvarte, kuriame telpa per kaupimo laikotarpį, nurodytą 11 punkte, susidarantis mėšlas ir (ar) srutos.

17. Žemės ūkio veiklos subjektai gali tirštąjį mėšlą laikyti lauko rietuvėse laikydamiesi šių sąlygų:

17.1. mėšlas lauko rietuvėse laikomas tik tuose laukuose, kurie numatyti juo tręšti ir jo kiekis neturi viršyti tam laukui tręšti leidžiamo panaudoti mėšlo kiekio;

17.2. lauko rietuvės vieta parenkama siekiant užtikrinti didžiausius atstumus iki gyvenamosios ir visuomeninės paskirties objektų ir kad tokių objektų nebūtų vyraujančia vėjo kryptimi, pavasario ir liūčių metu apsemiamoje teritorijoje;

17.3. aikštelė įrengiama iš visų pusių supilant ne žemesnį kaip 50 cm aukščio žemių pylimą. Pylimas turi būti įrengtas taip, kad visą mėšlo saugojimo laikotarpį srutos neištekėtų už jo ribų;

17.4. prieš kraunant mėšlą aikštelėje suformuojamas 50 cm storio orasausių durpių arba 70 cm smulkintų šiaudų pasluoksnis, skirtas srutomis ar skystajam mėšlui absorbuoti;

17.5. rietuvėse mėšlas turi būti laikomas uždengtas ir ne ilgiau kaip 6 mėnesius.

IV. MĖŠLO IR SRUTŲ NAUDOJIMAS LAUKAMS TRĘŠTI

18. Per metus į dirvą patenkančio azoto (tręšiant mėšlu, srutomis ir ganant gyvulius) kiekis negali viršyti 170 kg/ha.

19. Draudžiama mėšlą ir (ar) srutas skleisti nuo lapkričio 15 d. iki balandžio 1 d., taip pat ant įšalusios, įmirkusios ir apsnigtos žemės.

20. Draudžiama mėšlą ir (ar) srutas skleisti nuo birželio 15 d. iki rugpjūčio 1 d., išskyrus tręšiant pūdymus, pievas ir ganyklas.

21. Draudžiama skystąjį mėšlą ir srutas skleisti šeštadieniais, sekmadieniais ir valstybinių švenčių dienomis arčiau kaip per 100 m nuo gyvenamojo namo be gyventojo sutikimo ir 300 m nuo gyvenvietės be seniūno sutikimo.

22. Mėšlo ir (ar) srutų skleidimo normos, atsižvelgiant į laikomų SG skaičių, pateiktos Reikalavimų aprašo priede.

23. Žemės ūkio veiklos subjektas, tręšiantis mėšlu ir (ar) srutomis daugiau kaip 100 ha žemės ūkio naudmenų per kalendorinius metus, privalo turėti Reikalavimų aprašo 24 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantį tręšimo planą. Nuo 2012 metų šis reikalavimas taikomas ir žemės ūkio veiklos subjektams, tręšiantiems mėšlu ir (ar) srutomis daugiau kaip 50 ha žemės ūkio naudmenų per kalendorinius metus.

24. Tręšimo planas (toliau – Planas) turi būti sudarytas kiekvienais metais prieš pradedant laukų tręšimą mėšlu ir (ar) srutomis ir pateikiamas kontroliuojančiai institucijai

paprašius. Plane turi būti:

24.1. tręšiamų laukų žemėlapiai su pažymėtomis paviršinių vandens telkinių apsauginėmis zonomis ir pakrančių apsauginėmis juostomis, vandenviečių sanitarinėmis apsauginėmis zonos juostomis, vandens kaptazo įrenginiais;

24.2. tręšimo kalendorinis grafikas (mėnesiais);

24.3. dirvožemio tyrimų arba monitoringo ne senesnių kaip 3 metų duomenys apie azoto ir fosforo sandėlis tręšiamuose laukuose;

24.4. numatomas panaudoti mėšlo ir srutų kiekis;

24.5. apskaičiuota augalų mitybą reguliuojančių maisto medžiagų, reikalingų planuojamam derliui išauginti, visuma (MTN, VTN, MSA ir VSA).

25. Žemės ūkio veiklos subjektas, vienoje vietoje laikantis daugiau kaip 1 200 SG, turi parengti bendrą tvarkymo planą ne mažiau kaip 75 proc. susidarančio mėšlo ir (ar) srutų kiekiui, kuriame turi būti informacija apie:

25.1. susidarančio mėšlo ir (ar) srutų kiekį;

25.2. valdomos žemės plotą;

25.3. sudarytas sutartis su kitais žemės valdytojais dėl mėšlo ir (ar) srutų naudojimo tręsimui ar kitokiam naudojimui (komposto, biodujų gamybai ar pan.).

26. Reikalavimų aprašo 25 punkte numatytas žemės ūkio veiklos subjektas ne daugiau kaip 25 proc. susidariusio mėšlo ir (ar) srutų gali realizuoti supaprastinta tvarka, tačiau tais atvejais, kai perduoda 100 ar daugiau tonų mėšlo ir (ar) srutų vienam asmeniui per kalendorinius metus, privalo registruoti šiuos duomenis apie tokį asmenį ir mėšlo ir (ar) srutų naudojimą:

26.1. fizinio asmens vardas, pavardė, gyvenamoji vieta ar juridinio asmens pavadinimas;

26.2. mėšlo ir (ar) srutų naudojimo vieta.

27. Kitam asmeniui perduoti daugiau kaip 100 t mėšlo ir (ar) srutų per metus galima tik pagal rašytinį susitarimą, o perėmėjas perimtą mėšlą ar srutas privalo tvarkyti Reikalavimų apraše ar kituose teisės aktuose nustatyta tvarka.

28. Žemės ūkio veiklos subjektas, laikantis daugiau kaip 300 SG, ne trumpiau kaip dvejus metus turi saugoti dokumentus, įrodančius teisėtą mėšlo ir (ar) srutų panaudojimą, perdavimą arba realizavimą.

29. Mėšlui ir srutomis paskleisti turi būti naudojama tvarkinga, specialiai tam skirta technika. Nuo 2014 m. balandžio 1 d. tręšiant laukus skystuoju mėšlu ir srutomis, draudžiama naudoti purškiamąsias (sudarancias daugiau kaip 20 proc. smulkių aerozolinių dalelių) skleidimo technologijas.

30. Tirštasis ir skystasis mėšlas po paskleidimo ant dirvos paviršiaus turi būti įterptas ne vėliau kaip per 12 valandų (išskyrus pasėlius, pievas ir ganyklas).

31. Skystasis mėšlas ir srutos iki tręšimo lauko gali būti transportuojami vamzdiniais.

V. NUOTEKŲ TVARKYMAS

32. Žemės ūkio veiklos subjekto gamybiniuose pastatuose susidarančios nuotekos turi būti surenkamos ir tvarkomos vadovaujantis šiais principais:

32.1. buitinės ir kitos artimos jų sudėčiai nuotekos turi būti tvarkomos vadovaujantis Nuotekų tvarkymo reglamentu;

32.2. paviršinės nuotekos nuo švarių žemės ūkio veiklos subjekto gamybinių pastatų teritorijų (stogų, pėsčiųjų zonų ir kt.) gali būti nuvedamos paviršiumi arba per žemės ūkio veiklos subjekto gamybinių pastatų paviršinių nuotekų tvarkymo sistemą išleidžiamos į gamtinę aplinką nevalytos. Naujai statomuose ar rekonstruojamuose žemės ūkio veiklos subjektų gamybiniuose pastatuose šios nuotekos neturi patekti į paviršinių nuotekų nuo potencialiai teršiamų teritorijų (mechanizacijos kiemų, trąšų, naftos produktų, kitų aplinkai pavojingų medžiagų sandėlių, atliekų, gyvulių melžimo, pasivaikščiojimo, pašarų ruošimo,

paėmimo aikėtelių, diendarėių ir kt.) tvarkymo sistemą;

32.3. naujai statomuose ir rekonstruojamuose ūkio veiklos subjektų gamybiniuose pastatuose potencialiai terėiamų teritorijų gamybinėms ir pavirėšinėms nuotekoms tvarkyti turi bŭti įrengiama nuotekų tvarkymo ir kontrolės sistema. Susidariusios nuotekos gali bŭti:

32.3.1. išvalytos nuotekų valymo įrenginiuose iki teisės aktuose nustatytų normų išleidžiamos į gamtinę aplinką (pavirėinio vandens telkinius arba į infiltracijos į gruntą įrenginius). Nuotekos gali bŭti išleidžiamos nevalytos, jeigu vykdant jų užterėštumo kontrolę nustatomas Nuotekų tvarkymo reglamente nustatytų normų atitikimas;

32.3.2. surenkamos į sрутų kauptuvus arba skystojo mėėlo mėėšlides ir naudojamos laukams trėėėti taikant tuos pačius reikalavimus kaip ir srutom ar skystajam mėėalui išlaistyti;

32.3.3. išleidžiamos į kitiems asmenims priklausančias nuotekų tvarkymo sistemas pagal Nuotekų tvarkymo reglamento reikalavimus.

VI. APLINKOS MONITORINGAS

33. Ŗemės ūkio veiklos subjektai privalo vykdyti aplinkos monitoringą aplinkos ministro nustatyta tvarka.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Reikalavimų apraėo nuostatų vykdymą kontroliuoja Lietuvos Respublikos institucijos, atsakingos už aplinkos apsaugos kontrolę.

35. Asmenys, paėeidę Reikalavimų apraėo nuostatas, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

36. Ginčai, kilę vykdant Reikalavimų apraėo nuostatas, sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

Reikalavimų mėšlui ir srutoms tvarkyti aprašo
priedas
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2010 m. liepos 14 d.
įsakymo Nr. D1-608/3D-651 redakcija)

**SUTARTINIŲ GYVULIŲ (SG) SKAIČIAUS IR MĖŠLO BEI SRUTŲ SKLEIDIMO
PLOTŲ NUSTATYMAS**

Gyvūnai	Gyvūnų skaičius, atitinkantis SG	Vienas gyvūnas, sudarantis SG	Skleidimo plotas ha
Paršavedės (su paršeliais žindukliais), kuiliai	2,9	0,35	0,21
Paršeliai nuo 7 kg iki 32 kg (3 mėn.)	100	0,01	0,006
Kiaulės nuo 3 iki 8 mėn.	10	0,1	0,06
Kiaulės nuo 8 mėn.	9,1	0,11	0,065
Karvės, buliai	1	1	0,59
Veršeliai iki 1 m.	4	0,25	0,15
Galvijai (prieauglis) nuo 1 iki 2 m.	1,4	0,7	0,41
Taurieji elniai	5	0,2	0,12
Danieliai, dėmėtieji elniai	9	0,11	0,06
Bizonai, stumbrai	1,7	0,6	0,4
Avys, ožkos	14	0,07	0,041
Arkliai nuo 1 m.	1	1	0,59
Kumeliukai iki 1 m.	2,5	0,4	0,24
Vištos (dedeklės)	140	0,007	0,0041
Broileriai (mėsiniai)	2500	0,0004	0,00024
Kalakutai (auginami iki 70 d. amžiaus)	157	0,0064	0,0038
Kalakutai (auginami iki 133 d. amžiaus)	75	0,0133	0,0078
Antys	116	0,0086	0,0051
Žąsys	63	0,016	0,009
Triušiai (patinai ir patelės su prieaugliu iki atjunkymo)	40	0,025	0,015
Šinšilos	714	0,0014	0,00083
Audinės / kiaunės (suaugę gyvūnai)	40	0,025	0,015
Lapės (suaugę gyvūnai)	15	0,067	0,039
Stručiai (suaugę gyvūnai)	2,5	0,4	0,24